

Tekst i zdjęcia: Ireneusz M. Kuciński

Jak należy zachowywać się na obszarach chronionych?

Prawdopodobnie każdy z czytelników, miał do czynienia z jakąś formą ochrony dzikiej przyrody. Może był to park narodowy, rezerwat przyrody, obszar chronionego

Przykład połączenia treści informacyjnej o rezerwacie przyrody Horowe Bagno w miejscowości Marki k. Warszawy z ograniczeniami obowiązującymi na jego obszarze.

krajobrazu, użytek ekologiczny czy przedmiotowa forma ochrony jaką jest pomnik przyrody. Lecz, z pewnością nie każdy już wie, jak się w takim miejscu zachować.

Zazwyczaj nasza wiedza z tego zakresu ogranicza się tylko do ogólnie przyjętych zachowań, które negują wyrzucanie śmieci do lasu czy głośne zachowywanie się. Często większość tych, których kontakt z „dziką przyrodą” ogranicza się do niedzielnego spaceru aleją

parku lub w najlepszym wypadku wyjazdu na tzw. działkę nie mają pojęcia o podstawowych zasadach zachowania się na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, którymi są także obszary chronione. Dokładnie precyzuje to ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r. Ustawa ta mówi, że na terenie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, użytku ekologicznego oraz w przypadku pozostałych form ochrony przyrody zabrania się m.in. połowu ryb w miejscach do tego nie wyznaczonych, chwytania dziko występujących zwierząt i ich zabijania czy pozyskiwania runa leśnego w postaci jagód, grzybów czy ziół. Zabronione jest również płoszenie zwierząt, niszczenie legowisk, gniazd, nor oraz miejsc rozrodu zwierząt. Amatorów kolekcjonerów należy ostrzec, że zbieranie jaj, poroży zwierząt, odłamków skał, skamieniałości, minerałów oraz bursztynu jest surowo zabronione.

Również amatorów sportów na obszarach chronionych czekają różnego rodzaju obostrzenia. Dotyczą one ruchu narciarskiego, pieszego i rowerowego a także jazdy konnej wierzchem z wyjątkiem miejsc do tego celu wyodrębnionych. Zakaz dotyczy również wspinaczki, eksploracji jaskiń i zbiorników wodnych. Ograniczenia w użytkowaniu terenu dotyczą również uprawiania sportów wodny przy użyciu łodzi motorowodnych bądź

innego sprzętu motorowodnego oraz pływania i żeglowania. Ten rodzaj rekreacji możemy uprawiać tylko w miejscach wyznaczonych przez prawnego zarządcę chronionego obszaru. Niedozwolone jest również poza miejscami wyznaczonymi biwakowanie oraz rozpalanie ognisk.

Tak liczne zakazy i obostrzenia nasuwają pytanie: Czy w ogóle możemy coś tu robić? Odpowiedź brzmi: Tak!. Możemy podziwiać dziką przyrodę, piękne krajobrazy. Mamy możliwość delektować się błogą ciszą, którą przeplata przyjemny dla naszych uszu śpiew ptaków i szum koron drzew przeszywanych wiatrem. Wyposażeni w sprzęt

Tablica edukacyjna w rezerwacie przyrody Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego. Warszawa.

optyczny w postaci lornetki lub lunety dostrzeżemy jeszcze bardziej bogatszy i dynamiczny świat dzikiej przyrody, a wyposażeni w aparat fotograficzny możemy uwiecznić to wszystko. Pamiętajmy jednak, że również w tej materii są zakazy i nakazy. Wykonując zdjęcia nie możemy zakłócać spokoju dzikim zwierzętom, a dla dobrego ujęcia nie niszczy otoczenia wokół nas. W szczególności na ten problem zwraca uwagę Związek Polskich

Fotografików Przyrody, w kodeksie etycznym fotografii przyrodniczej ZPFP. Przesłaniem kodeksu jest to, że *fotografując dziką przyrodę powinniśmy pamiętać, że życie, rozwój i funkcjonowanie, czyli najszerzej pojęte dobro uwiecznionego obiektu i jego środowiska, są znacznie ważniejsze od wykonania zdjęcia. Stosowanie tej podstawowej zasady obliguje fotografów przyrody (...), do zdobywania i ciągłego poszerzania wiedzy przyrodniczej i ekologicznej. Dobra znajomość gatunków, a także ich zachowań i ekologii, ułatwia właściwe stosowanie podstawowych zasad fotografii przyrodniczej.* To piękne przesłanie, którym powinniśmy kierować się nie tylko przy fotografii przyrodniczej ale codziennie gdy mamy do czynienia ze światem przyrody, w przepisy prawne ubiera znowelizowana ustawa o ochronie przyrody. W myśl ustawy zakazuje się *fotografowania, filmowania i obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.* Trzeba zaznaczyć, że zakaz ten nie obowiązuje tylko na terenach objętych ochroną. Dotyczy on wszystkich gatunków zwierząt, a w szczególności objętych ochroną gatunkową.

Pamiętajmy! Czy będziemy w parku narodowym, rezerwacie przyrody, w lesie na grzybach, nad jakimś jeziorem należy zachowywać się zgodnie z obowiązującymi dobrymi zasadami chociaż wymagało by to zmiany naszych przyzwyczajeń. Wchodząc na teren obszaru objętego ochrony należy zapoznać się z tablicami informacyjnymi, które mają przesłanie typowo edukacyjne i podaje do wiadomości o wszelkich ograniczeniach bądź nakazach do jakich należy się dostosować. Jeżeli będziemy przestrzegać wszelkich zasad i zachowywać się do przyrody *fair play*, to Ona odwdzięczy się nam czystym powietrzem, śpiewem ptaków, pięknym wschodem słońca oraz wszystkim tym co najlepsze. Dlatego warto kierować się tą prostą dewizą, która na tablicy informacyjnej Nadleśnictwa Gryfice brzmi: *Zostaw to miejsce takie, jakim chciałbyś je zastać jutro.*

Tablica informacyjno-edukacyjna Nadleśnictwa Gryfice nad rzeką Regą. Woj. Zachodniopomorskie.